

ØKONOMI- OG
ERHVERVS MINISTEREN

22. september 2010

Besvarelse af spørgsmål 261 alm. del stillet af Erhvervsudvalget den 24. august 2010 efter ønske fra Benny Engelbrecht (S)

ØKONOMI- OG
ERHVERVS MINISTERIET
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Tlf. 33 92 33 50
Fax 33 12 37 78
CVR-nr 10 09 24 85
oem@oem.dk
www.oem.dk

Spørgsmål:

Ministeren bedes redegøre for, hvilke europæiske lande der har fastsat et loft over ÅOP på forbrugslån, hvor højt loftet er fastsat, og hvilke sanktioner der er forbundet med at overskride loftet. Derudover bedes ministeren dokumentere sin udtalelse - jf. pressemeddelelse fra Økonomi- og Erhvervsministeriet d. 17/8 2010 - om, at et loft over ÅOP vil føre til, at udlånsrenterne vil blive øget, og at de vil lægge sig i nærheden af det fastsatte loft. Der bedes givet konkrete eksempler på lande, hvor det er sket.

Svar:

Den 17. august 2010 offentliggjorde Økonomi- og Erhvervsministeriet en analyse af markedet for forbrugslån i Danmark. Rapporten er udarbejdet af en arbejdsgruppe bestående af Økonomi- og Erhvervsministeriet, Forbrugerstyrelsen, Finanstilsynet, Konkurrencestyrelsen, Justitsministeriet, Indenrigs- og Socialministeriet og Forbrugerombudsmanden.

Som et led i analysen af markedet for forbrugslån har arbejdsgruppen blandt andet foretaget en undersøgelse af de gældende regler for fastsættelsen af renter og gebyrer i de 27 EU-medlemslande samt Norge og Schweiz. I alt har 24 af de 29 lande oplyst om de gældende regler. Der er ikke modtaget oplysninger fra Grækenland, Malta, Polen, Slovakiet og Østrig.

5 af de 24 lande i undersøgelsen har oplyst, at de har et loft over renten. Det drejer sig om: Belgien, Frankrig, Nederlandene, Schweiz og Slovenien. En nærmere beskrivelse af resultaterne af undersøgelsen samt en beskrivelse af de gældende maksimale rentesatser i de pågældende lande kan findes på side 91-96 i rapporten.

Typisk vil en overtrædelse af et fastsat renteloft medføre et påbud om at ændre rentesatsen, så renteloftet overholdes, samt eventuelt en bødestraf for overtrædelsen.

Eksempelvis medfører en overtrædelse af bestemmelserne om renteloft i Belgien, at udbyderen tvinges til at formindske renteniveauet, så det stemmer overens med renteloftet. Derudover skal udbyderen tilbagebetale den del af beløbet, som overstiger det, som låntager ville have betalt, hvis renteloftet var blevet overholdt.

Hvis ikke det ovenstående efterkommes, vil udbyderen miste sin tilladelse til at udbyde lån. Derudover kan udbyderen idømmes en fængselsstraf og/eller en bødestraf. Der vil typisk være tale om, at udbyderne straffes med en kombination af fængselsstraf og bødestraf.

I pressemeddelelsen, der blev udsendt i forbindelse med offentliggørelsen af arbejdsgruppens analyse af markedet for forbrugslån i Danmark, fremhævede jeg, at indførelsen af et loft over ÅOP vil kunne medføre en risiko for, at et omkostningsloft sætter normen, så maksimumsloftet bliver til minimumsprisen. Dette er en af flere mulige konsekvenser ved indførelsen af et loft over ÅOP, som er fremhævet i arbejdsgruppens rapport på side 95-96. Her nævnes en række generelle betragtninger angående konsekvenserne ved indførelse af et prisloft for forbrugslån.

En britisk undersøgelse¹ af konsekvenserne ved indførelse af renteloft i Tyskland, Frankrig og USA viser, at de svageste forbrugere typisk vil opleve, at omkostningerne ved at låne er højere, når der er fastsat et loft over renten, end hvis der er fri prisdannelse på markedet. Det skyldes blandt andet, at omkostningerne ved at låne flyttes fra renten, som virksomhederne ikke kan hæve på grund af renteloftet, til de øvrige omkostninger ved låntagningen fx gebyrer ved manglende betalinger. Det har eksempelvis været tilfældet i USA og Frankrig.

Derudover viser undersøgelsen, at långiverne typisk reagerer mod renteloftet ved at afskære de svageste forbrugere fra at låne penge, da disse forbrugere har en større tendens til at misligholde deres lån. Det betyder et fald i det samlede udlån. Samtidig har det imidlertid også den konsekvens, at flere af de svage forbrugere søger til det sorte lånemarked for at få dækket deres lånebehov. Det er eksempelvis tilfældet i både Tyskland og Frankrig sammenlignet med Storbritannien, hvor der ikke er noget loft over renten.

I medfør af markedsføringsloven og kreditaftaleloven, som Forbrugerombudsmanden har tilsynet med, har Forbrugerombudsmanden mulighed for at gribe ind over for en låneudbyders generelle markedsføring, herunder eventuelle urimelige aftalevilkår. Håndhævelsesmulighederne omfatter blandt andet muligheden for anlæggelse af retssager samt udstedelse af forbud og påbud. Konkret kan forbrugerombudsmanden eksempelvis kræve renten på et forbrugslån nedsat, hvis oplysningspligten i medfør af kreditaftaleloven ikke er efterlevet.

¹ Department of Trade and Industry: *The effect of interest rate controls in other countries*, august 2004.